

JENOFONTE

“HELÉNICAS”

I

El libro I refiere los acontecimientos de la guerra del Peloponeso desde el año 411 al 406 a.C., localizados principalmente en Asia Menor, con las intervenciones de Alcibíades, Farnabazo, Trasilo, Ciro, Lisandro y Calicrátidas, entre otros. Se cierra con la batalla naval de las islas Arginusas y el proceso de los estrategos en Atenas.

Enfrentamientos en el Helesponto

Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν Θυμοχάρης¹ ἔχων ναυς ὀλίγας· καὶ εὐθὺς ἐναυμάχησαν αὐθις Λακεδαιμόνιοι² καὶ Ἀθηναῖοι, ἐνίκησαν δὲ Λακεδαιμόνιοι ἡγουμένου³ Ἀγησανδρίδου⁴. μετ’ ὀλίγον δὲ τούτων Δωριεύς⁵ ὁ Διαγόρου⁶ ἐκ Ῥόδου εἰς Ἑλλάσποντον εἰσέπλει ἀρχομένου⁷ χειμῶνος τέτταρσι καὶ δέκα ναυσὶν ἅμα ἡμέρα. Κατιδῶν⁸ δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων ἡμεροσκόπος ἐσήμνηε τοῖς στρατηγοῖς. οἱ δὲ ἀνηγάγοντο⁹ ἐπ’ αὐτὸν εἴκοσι ναυσὶν, ἃς ὁ Δωριεύς φυγὼν πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαζε τὰς αὐτοῦ τριήρεις, ὡς ἦνοιγε, περὶ τὸ Ῥοίτειον¹⁰. ἐγγὺς δὲ γενομένων τῶν Ἀθηναίων ἐμάχοντο ἀπὸ τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς μέχρι οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν εἰς Μάδυτον¹¹ πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον οὐδὲν πράξαντες.

(Cap. 1, 1-3)

1.Θυμοχάρης, -ου : Timócares, jefe de la flota ateniense

2.Λακεδαιμόνιος,-α,-ον : Lacedemonio (espartano)

3.Αγησανδρίδης, -ου : Agesándridos, jefe de la flota lacedemonia

4.ἡγούμενος,-η,-ον : participio de ἡγοῦμαι

5.Δωριεύς, -εως : Dorieo, jefe de la flota lacedemonia

6.Διαγόρας, -ου : Diágoras

7.ἀρχόμενος, -η, -ον : participio de ἄρχω

8.κατιδῶν : participio καθοράω

9.ἀνηγάγοντο : aoristo reduplicado de ἀνάγω

10.Ῥοίτειον, -ου : Reteo, ciudad y cabo de la Tróade

11.Μάδυτον, -ου : Mádito

Rebelión en Tasos. Agis en Decelia.

Ἐν Θάσῳ δ’ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον στάσεως γενομένης¹ ἐκπίπτουσιν οἱ λακωνισταὶ καὶ ὁ Λάκων ἀρμοστής Ἐτεόνικος². καταιτιαθεὶς δὲ ταῦτα πρᾶξαι σὺν Τισσαφέρνει Πασιππίδας³ ὁ Λάκων ἔφυγεν ἐκ Σπάρτης□ ἐπὶ δὲ τὸ ναυτικόν, ὃ ἐκεῖνος ἠθροίκει⁴ ἀπὸ τῶν συμμάχων, ἐξεπέμφθη⁵ Κρατησιππίδας⁶, καὶ παρέλαβεν ἐν Χίῳ. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Θρασύλλου ἐν Ἀθήναις ὄντος Ἄγις ἐκ τῆς Δεκελείας⁷ προνομὴν ποιούμενος πρὸς αὐτὰ τὰ τεῖχη ἦλθε τῶν Ἀθηναίων□

1. γενομενος, -η, -ον : participio de γινομαι
 2. Ἐτεόνικος, -ου : Eteónico
 3. Πασιπίδας, -ου : Pasípidas
 4. ἠθροίκει : de ἀθροίζω

5. ἐξέπεμθη : de ἐκπέμπω
 6. Κρατησιππίδας, -ου : Cratesípidas
 7. Δεκελεια, -ας : Decilia, demo ática

Los atenienses sitían Calcedón.

Τοῦ δ' ἐπιόντος¹ ἔτους ὁ ἐν Φωκαίᾳ² νεὸς τῆς Ἀθηνᾶς ἐνεπρήσθη³ πρηστῆρος ἐμπεσόντος. ἐπεὶ δ' ὁ χειμὼν ἔληγε, Παντακλέους⁴ μὲν ἐφορεύοντος, ἄρχοντος δ' Ἀντιγένους⁵, ἕαρος ἀρχομένου, δυοῖν καὶ εἴκοσιν ἐτῶν τῷ πολέμῳ παρεληλυθότων⁶, οἱ Ἀθηναῖοι ἐπλευσαν εἰς Προκόννησον⁷ παντὶ τῷ στρατοπέδῳ. ἐκεῖθεν δ' ἐπὶ Καλχηδόνα καὶ Βυζάντιον ὁρμήσαντες ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς Καλχηδόνη. οἱ δὲ Καλχηδόνηοι προσιόντας αἰσθόμενοι τοὺς Ἀθηναίους, τὴν λείαν ἄπασαν κατέθεντο⁸ εἰς τοὺς Βιθυνοὺς⁹ Θράκας, ἀστυγείτονας ὄντας. Ἀλκιβιάδης δὲ λαβὼν τῶν τε ὀπλιτῶν ὀλίγους καὶ τοὺς ἰππέας, καὶ τὰς ναῦς παραπλεῖν κελεύσας, ἐλθὼν εἰς τοὺς Βιθυνοὺς ἀπήτει¹⁰ τὰ τῶν Καλχηδονίων χρήματα□

(Cap. 3, 1-3)

1. ἐπιόντος : de ἐπιμι 2
 2. Φωκαία, -ας : Focea
 3. ἐνεπρήσθη : de ἐνπρήθω
 4. Παντακλέος, -ους : Pantacles
 5. Ἀντιγένης, -ου : Antígenes
 6. παρεληλυθόντων : de παρερχομαι

7. Προκόννησος, -ου : Proconeso, isla de la Propóntide (mar de Marmara)
 8. κατέθεντο : de καθιστημι
 9. βιθυνός, -η, -ον : de Bitinia, bitinios
 10. ἀπήτει : de ἀπαίτω

Alcibíades regresa a Atenas.

Θρασύβουλος¹ δὲ σὺν τριάκοντα ναυσὶν ἐπὶ Θράκης ὄχρετο, ἐκεῖ δὲ τὰ τε ἄλλα χωρία τὰ πρὸς Λακεδαιμονίους μεθεστηκότα κατεστρέψατο καὶ Θάσον², ἔχουσαν κακῶς ὑπὸ τε τῶν πολέμων καὶ στάσεων καὶ λιμοῦ. Θράσυλλος³ δ' σὺν τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ εἰς Ἀθήνας κατέπλευσε□ πρὶν δ' ἤκειν⁴ αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι στρατηγὸς εἴλοντο Ἀλκιβιάδην⁵ μ' ἄν φεύγοντα καὶ Θρασύβουλον ἀπόντα⁶, Κόνωνα⁷ δὲ τρίτον ἐκ τῶν οἰκοθεν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐκ τῆς Σάμου ἔχων τὰ χρήματα κατέπλευσεν εἰς Πάρον⁸ ναυσὶν εἴκοσιν.

(Cap. 4, 9-11)

1.Θρασύβουλος, -ου : Trasíbulo, general y político ateniense que luchó contra el gobierno de los 30 tiranos y fue asesinado en el 390 a. C.
2.Θασος, -ου : Taso, isla y ciudad del mar Egeo
3.Θράσυλλος, -ου : Trásilo
4.ἦκειν : de ἦκω

5.Αλκιβιάδης, -ου : Alcibíades, estadista y general ateniense
6.ἀπόντα : participio de ἀπειμι 1
7.Κόνων, -ωνος : Conón, general ateniense vencido por Lisandro en Egospótamos y vencedor de Pisandro en Cnido; muerto hacia el año 300 a. C.
8.Πάρος, -ου : Paros, isla de las Cícladas

II

El libro II refiere los hechos ocurridos entre los años 406 y 401 a. C. Los más sobresalientes son la derrota ateniense de Egospótamos, el bloqueo del Pireo, la rendición de Atenas, el gobierno de los Treinta, la muerte de Terámenes, la toma de File y del Pireo por Trasíbulo, la caída de la oligarquía con la entrada en Atenas de los partidarios de la democracia

Derrota ateniense en Egaspótamos.

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι¹ ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμπρακον, καὶ εὐθὺς ἀνήχθησαν² εἰς Σηστόν³ [...] οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι⁴ ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο⁵ ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὅψε ἦν, ἀπέπλευσαν⁶ πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς.

(Cap. 1, 20-21/23-24)

1.Ἐλαιουν, ουντος : Elaunte

2.ἀνήχθησαν : aoristo pasivo de ἀνάγω

3.Σηστος, -ου : Sesto, ciudad de la Tracia, situada a orillas del Helesponto

4.ανίσχω = ἀνέχω

5.παρατάξαντο : de παρατάσσω

6.ἀπέπλευσα : aoristo de ἀποπλέω

Λύσανδρος δ' εὐθὺς ἐσήμηνε¹ τὴν ταχίστην πλεῖν □ συμπαρήει² δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλου, ἐσήμηνεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων³ δ' τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δ' μονόκροτοι, αἱ δ' παντελῶς κεναί □

(Cap. 1, 28)

1.ἐσήμηνε : aoristo σημαίνω

2.συμπαρήει : ἱμπερφεχτο συμπαρεμι

3.διεσκεδασμενων : περφεχτο πασι'ο διασκεδαννυμι

Lisandro en el Bósforo

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο¹, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες². οἱ δὲ προδόντες³ Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο⁴ Ἀθηναῖοι.

(Cap. 2, 1)

1.κατεστήσατο aoristo de καθιστημι

3.προδοντες : part. aor. de προδίδωμι

2.αφεντες : part. aoristo de ἀφίημι

4.ἐγενοντο : aoristo de γιγνομαι

Preparativos para el bloqueo

Λύσανδρος δ' ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶ διακοσίαις ἀφικόμενος εἰς Λέσβον κατεσκευάσατο τάς τε ἄλλας πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ Μυτιλήνην□ εἰς δὲ τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία ἔπεμψε δέκα τριήρεις ἔχοντα Ἐτεόνικον, ὃς τὰ ἐκεῖ πάντα πρὸς Λακεδαιμονίους μετέστησεν. εὐθύς δὲ καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλάς ἀφειστήκει¹ Ἀθηναίων μετὰ τὴν ναυμαχίαν πλὴν Σαμίων□ οὗτοι δὲ σφαγὰς τῶν γνωρίμων ποιήσαντες κατεῖχον τὴν πόλιν.

(Cap. 2, 5-6)

1.ἀφειστήκει : περφοχτο δε ἴστημι

Toma de Samos y regreso de Lisandro

Τούτων δὲ πραχθέντων ἀπέπλει Λύσανδρος πρὸς Σάμον, Ἄγις δ' ἐκ τῆς Δεκελείας ἀπαγαγὼν τὸ πεζὸν στράτευμα διέλυσε κατὰ πόλεις ἐκάστους.

Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν περὶ ἡλίου ἔκλειψιν Λυκόφρων¹ ὁ Φεραῖος², βουλόμενος ἄρξαι ὅλης τῆς Θετταλίας, τοὺς ἐναντιουμένους αὐτῷ τῶν Θετταλῶν, Λαρισαίους τε καὶ ἄλλους, μάχῃ ἐνίκησε καὶ πολλοὺς ἀπέκτεινεν.

Ἐν δ' αὐτῷ χρόνῳ καὶ Διονύσιος ὁ Συρακόσιος³ τύραννος μάχῃ ἠττηθεὶς ὑπὸ Καρχηδονίων Γέλαν καὶ Καμάριναν ἀπώλεσε⁴. μετ' ὀλίγον δ' καὶ Λεοντῖνοι Συρακοσίους συνοικοῦντες ἀπέστησαν⁵ εἰς τὴν αὐτῶν πόλιν ἀπὸ Διονυσίου καὶ Συρακοσίων. παραχρῆμα δ' καὶ οἱ Συρακόσιοι ἰππεῖς ὑπὸ Διονυσίου εἰς Κατάνην ἀπεστάλησαν⁶.

(Cap. 3, 3-5)

1. Λυκαφρών, -ονος · Λιχαφρόν

2. Φεραῖος, -α, -ον · δε Φερασ

3. Συρακόσιος, -ά-ον · Σιραχυσανο, δε Σιραχυσα

4. ἀκωλεσε · αοριστο δε ἀπόλλυμι

5. ἀπέστησαν · δε ἀφίστημι

6. ἀπεστάλησαν · αοριστο πασι'ο δε ἀπόστελλω

Operación de Terámenes

τῷ μὲν οὖν πρώτῳ χρόνῳ ὁ Κριτίας τῷ Θηραμένει ὁμογνώμων τε καὶ φίλος ἦν □ ἐπεὶ δὲ αὐτὸς μὲν προπετής ἦν ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν, ἅτε καὶ φυγῶν ὑπὸ τοῦ δήμου, ὁ δὲ Θηραμένης ἀντέκοπτε¹, λέγων ὅτι οὐκ εἰκὸς εἶη θανατοῦν, εἴ τις ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ δήμου, τοὺς δὲ καλοὺς κἀγαθοὺς μηδὲν κακὸν εἰργάζετο², ἐπεὶ καὶ ἐγώ, ἔφη, καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ ἀρέσκειν ἔνεκα τῆ πόλει καὶ εἵπομεν³ καὶ ἐπράξαμεν □

(Cap. 3, 15)

1. ἀντέκοπτε · ιμπερφεχτο δε ἀντικόπτω

3. εἵπομεν · δε εἶπω

2. εἰργάζετο · ιμπερφεχτο δε ἐργαζόμαι

Trasíbulo en el Pireo

Ἐκ δὲ τούτου λαβὼν¹ ὁ Θρασύβουλος τοὺς ἀπὸ Φυλῆς περὶ χιλίους ἤδη συνειλεγμένους², ἀφικνεῖται³ τῆς νυκτὸς εἰς τὸν Πειραιᾶ⁴. οἱ δὲ τριάκοντα ἐπεὶ ἤσθοντο⁵ ταῦτα, εὐθὺς ἐβοήθουν σὺν τε τοῖς Λακωνικοῖς καὶ σὺν τοῖς ἰππεῦσι καὶ τοῖς ὀπλίταις □ ἔπειτα ἐχώρουν κατὰ τὴν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἀμαξιτὸν ἀναφέρουσαν.

(Cap. 3, 10)

1. λαβὼν · παρτ. αορ. λαμβανω

4. Πειραιεύς, -εως · Πιρεο, ελ πuerτο δε Ατενας

2. συνειλεγμένους, -η, -ον · παρτιχιπιο περφεχτο δε συλλεγω

5. ἤσθοντο · αοριστο δε αἰσθάνομαι

3. ἀφικνεῖται · δε ἀφικνεομαι

III

El libro III refiere los acontecimientos comprendidos entre los años 401 (expedición de Ciro) y 395 (muerte de Lisandro en Haliarto y proceso de Pausanias). Ocupan lugar preferente las campañas de Tibrón y Dercíidas en Asia Menor (399-397) contra Tisafernes y Farnabazo; la muerte de Agis y elección de Agesilao; la

conspiración de Cinadón; las campañas de Esparta contra Élide; el envío de Agesilao y Lisandro a Asia Menor; la batalla del río Pactolo y la ejecución de Tisafernes; la coalición contra Lacedemonia y consiguientes maniobras tebanas.

Ciro pide ayuda a Esparta

οἱ δ' ἔφοροι δίκαια νομίσαντες λέγειν αὐτόν, Σαμίω¹ τῷ τότε ναύαρχῳ ἐπέστειλαν² ὑπηρετεῖν Κύρῳ, εἴ τι δέοιτο. κάκεινος μέντοι προθύμως ὅπερ ἐδεήθη³ ὁ Κῦρος ἔπραξεν□ ἔχων γὰρ τὸ ἑαυτοῦ ναυτικὸν σὺν τῷ Κύρῳ περιέπλευσεν εἰς Κιλικίαν, καὶ ἐποίησε τὸν τῆς Κιλικίας ἄρχοντα Συέννεσιν⁴ μὴ δύνασθαι κατὰ γῆν ἐναντιοῦσθαι Κύρῳ πορευομένῳ ἐπὶ βασιλέα.

(Cap. 1, 1)

1. Σαμῖος, -α, -ον · Σαμῖο, δε Σαμῖοσ

2. ἐπέστειλαν · αοριστο δε ἐπιστέλλω

3. ἐδεήθη · αοριστο μεδιο δε φορμα πασι'α δε δέω

4. Συέννεσις, -εως · Σιέννεσισ

Historia de Manias y Midias.

Ἡ δὲ Αἰολίς αὕτη ἦν μὲν Φαρναβάζου, ἐσατράπευε δ' αὐτῷ ταύτης τῆς χώρας, ἕως μὲν ἕζη¹, Ζήνις² Δαρδανεύς□ ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος νόσῳ ἀπέθανε³, παρασκευαζομένου τοῦ Φαρναβάζου ἄλλῳ δοῦναι τὴν σατραπείαν, Μανία ἢ τοῦ Ζήνιος γυνή, Δαρδανίς καὶ αὐτή, ἀναζεύξασα στόλον καὶ δῶρα λαβοῦσα ὥστε καὶ αὐτῷ Φαρναβάζῳ δοῦναι καὶ παλλακίσιν αὐτοῦ χαρίσασθαι⁴ καὶ τοῖς δυναμένοις μάλιστα παρὰ Φαρναβάζῳ, ἐπορεύετο. ἐλθοῦσα δ' εἰς λόγους εἶπεν□ ὦ Φαρνάβαζε, ὁ ἀνὴρ σοι ὁ ἐμὸς καὶ τὰλλα φίλος ἦν καὶ τοὺς φόρους ἀπεδίδου ὥστε σὺ ἐπαινῶν αὐτὸν ἐτίμας. ἂν οὖν ἐγὼ σοι μηδὲν χειρὸν⁵ ἐκείνου ὑπηρετῶ, τί σε δεῖ ἄλλον σατράπην καθιστάναι;

(Cap. 1, 10-11)

1. ἕζη · ὑπερφεχτο δε ζάω

2. Ζήνις, -εως · Ζενισ

3. ἀπέθανε · αοριστο δε ἀποθνήσκω

4. χαρίσασθαι · δε χαρίζομαι

5. χειρὸν : comparativo de χειρῶν

ἤδη δ' οὔσης αὐτῆς ἐτῶν πλέον ἢ τετταράκοντα, Μειδίας, θυγατρὸς ἀνὴρ αὐτῆς ὢν, ἀναπτρωθεὶς ὑπὸ τινῶν ὡς αἰσχυρὸν εἶη γυναῖκα μὲν ἄρχειν, αὐτὸν δ' ἰδιώτην εἶναι, τοὺς μὲν ἄλλους μάλα φυλαττομένης αὐτῆς, ὥσπερ ἐν τυραννίδι προσήκεν, ἐκείνῳ δὲ πιστευούσης καὶ ἀσπαζομένης ὥσπερ ἂν γυνὴ γαμβρὸν ἀσπάζοιτο, εἰσελθὼν ἀποπνίξαι αὐτὴν λέγεται.

(Cap. 1, 14)

Castigo de Midias

ὁ δὲ Μειδίας προσδοκῶν μὲν τὸν Φαρνάβαζον, ὀκνῶν δ' ἤδη τοὺς πολίτας, πέμψας πρὸς τὸν Δερκυλίδαν εἶπεν ὅτι ἔλθοι ἂν εἰς λόγους, εἰ ὀμήρους λάβοι. ὁ δὲ πέμψας αὐτῷ ἀπὸ πόλεως ἐκάστης τῶν συμμάχων ἓνα ἐκέλευσε λαβεῖν τούτων ὅποσους τε καὶ ὁποίους βούλοιο. ὁ δὲ λαβὼν δέκα ἐξήλθε, καὶ συμμείξας¹ τῷ Δερκυλίδᾳ ἠρώτα ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο.

(Cap. 1, 20)

1. συμμείξας : παρτιχιπιο δε αοριστο δε συμμείγνυμι

Campañas contra Élide.

Τούτων δὲ πραττομένων ἐν τῇ Ἀσίᾳ ὑπὸ Δερκυλίδα, Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, πάλαι ὀργιζόμενοι τοῖς Ἠλείοις καὶ ὅτι ἐποίησαντο συμμαχίαν πρὸς Ἀθηναίους καὶ Ἀργεῖους καὶ Μαντινέας, καὶ ὅτι δίκην φάσκοντες καταδεδικάσθαι¹ αὐτῶν ἐκώλυον καὶ τοῦ ἵππικοῦ καὶ τοῦ γυμνικοῦ ἀγῶνος, καὶ οὐ μόνον ταῦτ' ἤρκει², ἀλλὰ καὶ Λίχα παραδόντος Θηβαίοις τὸ ἄρμα, ἐπεὶ ἐκηρύττοντο νικῶντες, ὅτε εἰσῆλθε Λίχας στεφανώσων τὸν ἠνίοχον, μαστιγοῦντες αὐτόν, ἄνδρα γέροντα, ἐξήλασαν□

(Cap. 2, 21)

1. καταδεδικάσθαι : perfecto pasivo de δικάζω

2. ἤρκει : de ἀρκέω

ἄρτι δὲ τοῦ στρατεύματος ὄντος ἐν τῇ πολεμίᾳ καὶ κοπτομένης τῆς χώρας, σεισμὸς ἐπιγίγνεται□ ὁ δὲ Ἄγις θεῖον ἠγησάμενος ἐξεληθὼν πάλιν ἐκ τῆς χώρας διαφῆκε¹ τὸ στράτευμα. ἐκ δὲ τούτου οἱ Ἠλεῖοι πολὺ θρασύτεροι ἦσαν, καὶ διεπρεσβεύοντο εἰς τὰς πόλεις, ὅσας ἤδεσαν² δυσμενεῖς τοῖς Λακεδαιμονίοις οὖσας. περιόντι δὲ τῷ ἐνιαυτῷ φαίνουσι πάλιν οἱ ἔφοροι φρουρὰν ἐπὶ τὴν Ἠλιν, καὶ συνεστρατεύοντο τῷ Ἄγιδι πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων οἳ τε ἄλλοι πάντες σύμμαχοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι.

(Cap. 2, 24-25)

1. διαφῆκε : aoristo de διαφίημι (despedir, dejar ir)

2. ἤδεσαν : aoristo de εἶδω

Proceso contra Pausanias.

ὁ μέντοι Πausανίας¹ ἐπεὶ ἀφίκετο² οἴκαδε, ἐκρίνετο³ περὶ θανάτου. κατηγορουμένου δ' αὐτοῦ καὶ ὅτι ὑστερήσειεν εἰς Ἀλίαρτον⁴ τοῦ Λυσάνδρου⁵, συνθέμενος⁶ εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν παρέσεσθαι, καὶ ὅτι ὑποσπόνδους ἄλλ' οὐ μάχη ἐπειράτο⁷ τοὺς νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι, καὶ ὅτι τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων λαβὼν ἐν τῷ Πειραιεῖ ἀνήκε⁸, καὶ πρὸς τούτοις οὐ παρόντος ἐν τῇ δίκη, θάνατος αὐτοῦ κατεγνώσθη[□] καὶ ἔφυγεν εἰς Τεγέα⁹, καὶ ἐτελεύτησε μέντοι ἐκεῖ νόσφ. κατὰ μὲν οὖν τὴν Ἑλλάδα ταῦτ' ἐπράχθη.

(Cap. 5, 25)

1. Πausανίας, -ου : Pausanias, príncipe espartano que ganó sobre los persas la batalla de Platea (479 a. C.) y 8 años después, en 471, acusado de inteligencia con el enemigo, se refugió en el templo de Atenea donde los éforos, tapiando la puerta, le dejaron morir de hambre.

2. ἀφίκετο : aoristo de ἀφικνεομαι

3. κρίνω θανάτου : ser juzgado en asunto criminal

4. Ἀλίαρτος, -ου : Haliartos

5. Λυσάνδρος, -ου : Lisandro, general espartano que venció a los atenienses en Egospótamos (año 405 a. C.)

6. συνθεμενος : de συντίθημι

7. ἐπειρετο : aoristo de πειρω

8. ἀνήκε : aoristo de π aoristo de ἀνίημι

9. Τεγέα, -ας : Tegea, ciudad de Arcadia

IV

El libro IV comprende los acontecimientos de los años 395-388. Entre ellos sobresalen la continuación de la campaña de Agesilao en Asia Menor; las batallas de Nemea, Cnido y Coronea; las operaciones en el Istmo con la intervención de Ifícrates; la invasión de Acarnania por aqueos y lacedemonios; el ataque lacedemonio a Argos; las campañas de Farnabazo y Conón en Asia Menor, islas y Grecia, de Trasíbulo, de Ifícrates por un lado y por otro lado de Dercíidas, Antálcidas, Tibrón y Anaxibio.

Preparativos lacedemonios.

Ἀγησίλαος¹ μὲν δὴ ἐν τούτοις ἦν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ σαφῶς ἤσθοντο τά τε χρήματα ἐληλυθότα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς μεγίστας πόλεις συνεστηκυίας² ἐπὶ πολέμῳ πρὸς ἑαυτούς, ἐν κινδύνῳ τε τὴν πόλιν ἐνόμισαν καὶ στρατεύειν ἀναγκαῖον ἡγήσαντο εἶναι. καὶ αὐτοὶ μὲν ταῦτα παρεσκευάζοντο, εὐθύς δὲ καὶ ἐπὶ τὸν Ἀγησίλαον πέμπουσιν Ἐπικυδίδαν³.

1: Ἀγησίλαος, -ου : Agesilao, rey de Esparta.

3: Ἐπικυδίδας, -ου : Epicídidas.

2.συνεστηκίας : participio de perfecto συνιστημι.

Enumeración de los dos bandos.

Φράσω δὲ καὶ τὸ πλῆθος ἑκατέρων. Συνελέγησαν¹ γὰρ ὀπλίται Λακεδαιμονίων μὲν εἰς ἑξακισχιλίους, Ἡλείων² δὲ καὶ Τριφυλίων³ καὶ Ἀκρωρείων⁴ καὶ Λασιωνίων⁵ ἐγγὺς τρισχίλιοι καὶ Σικυωνίων⁶ πεντακόσιοι καὶ χίλιοι, Ἐπιδαυρίων⁷ δὲ καὶ Τροιζηνίων⁸ καὶ Ἑρμιονέων⁹ καὶ Ἀλιέων¹⁰ ἐγένοντο οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων. πρὸς δὲ τούτοις ἵππεῖς μὲν Λακεδαιμονίων περὶ ἑξακοσίου, Κρήτες δὲ τοξόται ἠκολούθουν ὡς τριακόσιοι, καὶ μὴν σφενδονῆται Μαργανέων¹¹ καὶ Λετρίνων¹² καὶ Ἀμφιδόλων¹³ οὐκ ἐλάττους τετρακοσίων. Φλειάσιοι¹⁴ μέντοι οὐκ ἠκολούθουν □ ἐκεχειρίαν γὰρ ἔφασαν ἔχειν. αὕτη μὲν δὴ <ἦ> μετὰ Λακεδαιμονίων δύναμις ἦν. ἢ γε μὴν τῶν πολεμίων ἠθροίσθη Ἀθηναίων μὲν εἰς ἑξακισχιλίους ὀπλίτας, Ἀργείων¹⁵ δ' ἐλέγοντο περὶ ἑπτακισχιλίους, Βοιωτῶν¹⁶ δ', ἐπεὶ Ὀρχομένιοι¹⁷ οὐ παρήσαν, περὶ πεντακισχιλίους, Κορινθίων γε μὴν εἰς τρισχιλίους, καὶ μὴν ἐξ Εὐβοίας ἀπάσης οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων. ὀπλιτικὸν μὲν δὴ τοσοῦτον □

(Cap. 2, 16-17)

1.συνελέγησαν : aoristo pasivo de συλλεγω

10: Ἀλιέος, -α, -ον : Halieo

2: Ἡλείος, -α, -ον : Elio

11.Μαργανέος, -α, -ον : marganeo

3.Τριφυλίας, -α, -ον : Trifilio

12.Λετρίνος, -η, -ον : letrino

4: Ἀκρορείος, -α, -ον : acroreo

13: Ἀμφιδόλος, -η, -ον : anfídolo

5.Λασιωνίας, -α, -ον : lasioneo

14.Φλειάσιος, -α, -ον : flisio

6.Σικυονίας, -α, -ον : siconio

15: Ἀργεῖοι, -ων : argivos (por extensión, griegos)

7: Ἐπιδαυρίας, -α, -ον : epidaurio

16.Βοιωτός, -η, -ον : beocio

8.Τροιζηνίας, -α, -ον : trecenio

17: Ὀρχομένιος, -η, -ον : Orcomenos, habitante de la ciudad de

9: Ἑρμιονεύς, -εως : Hermionio

Orcómenes

Dercíidas anuncia la victoria.

Ὁ δ' Ἀγησίλαος σπεύδων μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας ἐβοήθει □ ὄντι δ' αὐτῷ ἐν Ἀμφιπόλει¹ ἀγγέλλει Δερκυλίδας ὅτι νικῶν τε αὖ Λακεδαιμόνιοι, καὶ αὐτῶν μὲν τεθνάναι ὀκτώ, τῶν δὲ πολεμίων παμπλήθεις □ ἐδήλου δὲ ὅτι καὶ τῶν συμμάχων οὐκ ὀλίγοι πεπτωκότες εἶεν.[] ὁ μὲν δὴ Δερκυλί

δας ἐφ' Ἑλλησπόντου πρῶτον ἐπορεύετο □ ὁ δ' Ἀγησίλαος διαλλάξας Μακεδονίαν εἰς Θετταλίαν ἀφίκετο². Λαρισαῖοι³ μὲν οὖν καὶ Κραννώνιοι⁴ καὶ Σκοτουσσαῖοι⁵ καὶ Φαρσάλιοι⁶, σύμμαχοι ὄντες Βοιωτοῖς, καὶ πάντες δὲ Θετταλοί, πλὴν ὅσοι αὐτῶν φυγάδες τότε ἐτύγχανον, ἐκακούργουν αὐτὸν ἐπακολουθοῦντες.

(Cap. 3, 1 y 3)

1. Ἀμφιπολις, -εως : Anfípolis, ciudad de Tracia

4. Κραννώνιος, -α, -ον : de Cranón, cranonio

2. ἀφίκετο : aoristo de ἀφικνέομαι

5. Σκοτουσσαῖος, -α, -ον : de Escotusa, escotuseo

3. Λαρισαῖος, -α, -ον : de Larisa, larisio

6. Φαρσάλιος, -α, -ον : de Farsalia, farsalio

Agésilao hace donaciones al templo de Apolo en Delfos.

οἱ δ' Ἐθβαῖοι ἔπεμψαν κήρυκας, ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς αἰτοῦντες θάψαι. καὶ οὕτω δὴ αἶτε σπονδαὶ γίνονται καὶ Ἀγησίλαος μὲν εἰς Δελφοὺς ἀφικόμενος δεκάτην τῶν ἐκ τῆς λείας τῷ θεῷ ἀπέθυσεν οὐκ ἐλάττω ἑκατὸν ταλάντων □ Γῦλις¹ δὲ ὁ πολέμαρχος ἔχων τὸ στράτευμα ἀπεχώρησεν

εἰς Φωκέας, ἐκεῖθεν δ' εἰς τὴν Λοκρίδα ἐμβάλλει. καὶ τὴν μὲν ἄλλην ἡμέραν οἱ στρατιῶται καὶ σκεύη ἐκ τῶν κωμῶν καὶ σίτον ἤρπαζον □

(Cap. 3, 21-22)

1. Γῦλις, -εως : Gilis, polemarco tercero de los 9 arcontes de Atenas que era general del ejército.

Agésilao en Corinto.

Ἐκ δὲ τούτου Λακεδαιμόνιοι ἀκούοντες τῶν φευγόντων ὅτι <οἱ> ἐν τῇ πόλει πάντα μὲν τὰ βοσκήματα ἔχοιεν καὶ σφάζοντο ἐν τῷ Πειραίῳ, πολλοὶ δὲ τρέφοντο αὐτόθεν, στρατεύουσι πάλιν εἰς τὴν Κόρινθον, Ἀγησιλάου καὶ τότε ἡγουμένου. καὶ πρῶτον μὲν ἦλθεν εἰς Ἴσθμόν □ καὶ γὰρ ἦν ὁ μὴν ἐν ᾧ Ἴσθμια γίγνεται, καὶ οἱ Ἀργεῖοι αὐτοῦ ἐτύγχανον τότε ποιοῦντες τὴν θυσίαν τῷ Ποσειδῶνι, ὡς¹ Ἄργους τῆς Κορίνθου ὄντος.

(Cap. 5, 1)

1. ὡς con participio : puesto que, como si

Farnabazo y Conón en Asia Menor.

πρῶτον μὲν τοίνυν Φαρνάβαζος καὶ Κόνων, ἐπεὶ ἐνίκησαν τοὺς Λακεδαιμονίους τῇ ναυμαχίᾳ, περιπλέοντες καὶ τὰς νήσους καὶ πρὸς τὰς ἐπιθαλαττιδίας πόλεις τοὺς τε Λακωνικοὺς ἀρμοστὰς ἐξήλαυνον καὶ παρεμυθοῦντο τὰς πόλεις ὡς οὔτε ἀκροπόλεις ἐντειχίσαιεν ἐάσαιεν τε αὐτονόμους. οἱ δ' ἀκούοντες ταῦτα ἤδοντό τε καὶ ἐπῆνον καὶ ξένια προθύμως ἔπεμπον τῷ Φαρναβάζῳ.

(Cap. 8, 1-2)

V

El libro V refiere los acontecimientos de los años 389-375 a.C. Jenofonte se detiene especialmente en las luchas entre lacedemonios y atenienses por la isla de Egina; la campaña y la paz de Antálcidas; el asedio de Mantineas y Fliunte; las campañas contra Olinto desde el año 383, la toma de la Acrópolis de Tebas y posterior rendición de la guarnición lacedemonia; las expediciones anuales de Esparta contra Tebas a partir del 378 y los enfrentamientos navales de atenienses y macedonios.

Leóntidas toma la Acrópolis de Tebas.

ἐν ᾧ δὲ ἢ μὲν βουλὴ ἐκάθητο¹ ἐν τῇ ἐν ἀγορᾷ στοᾷ διὰ τὸ τὰς γυναῖκας ἐν τῇ Καδμείᾳ² θεσμοφοριάζειν, θέρους δὲ ὄντος καὶ μεσημβρίας πλείστη ἦν ἐρημία ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν τούτῳ προσελάσας³ ἐφ' ἵππου ὁ Λεοντιάδης⁴ ἀποστρέφει τε τὸν Φοιβίδαν καὶ ἡγεῖται⁵ εὐθὺς εἰς τὴν ἀκρόπολιν. καταστήσας⁶ δ' ἐκεῖ τὸν Φοιβίδαν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ παραδοὺς⁷ τὴν βαλανάγραν αὐτῷ τῶν πυλῶν, καὶ εἰπὼν μηδένα παριέναι⁸ εἰς τὴν ἀκρόπολιν ὄντινα⁹ μὴ αὐτὸς κελεύοι, εὐθὺς ἐπορεύετο πρὸς τὴν βουλήν.

(Cap. 2, 29)

1. ἐκάθητο : imperfecto de καθημαι

2. Καδμεια, -ας : la Cadmea, ciudadela de Tebas

3. προσελάσας : participio de aoristo de προσελαυνω

4. Λεοντιδης, -ου : Leóntides

5. ἡγεῖται : de ἡγεομαι

6. καταστήσας : de καθίστημι

7. παραδοὺς : de παραδίδωμι

8. παριέναι : de παριημι

9. ὄντινα : de ὄστις, ἦτις, ὅτι

Proceso contra Ismias.

ἀκούουσι ταῦτα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔδοξε τήν τε ἀκρόπολιν ὥσπερ κατείληπτο¹ φυλάττειν καὶ Ἴσμηνία κρίσιν ποιῆσαι. ἐκ δὲ τούτου πέμπουσι δικαστὰς Λακεδαιμονίων μὲν τρεῖς, ἀπὸ δὲ τῶν συμμαχίδων ἓνα ἀφ' ἐκάστης καὶ μικρᾶς καὶ μεγάλης πόλεως. ἐπεὶ δὲ συνεκαθίζετο² τὸ δικαστήριον, τότε δὴ κατηγορεῖτο³ τοῦ Ἴσμηνίου⁴ καὶ ὡς βαρβαρίζοι καὶ ὡς ξένος τῷ Πέρσῃ⁵ ἐπ' οὐδενὶ ἀγαθῷ⁶ τῆς Ἑλλάδος γεγεννημένος εἶη καὶ ὡς τῶν παρὰ βασιλέως χρημάτων μετειληφῶς⁷ εἶη καὶ ὅτι τῆς ἐν τῇ Ἑλλάδι ταραχῆς πάσης ἐκεῖνός τε καὶ Ἀνδροκλείδας⁸ αἰτιώτατοι εἶεν. ὁ δὲ ἀπελογεῖτο μὲν πρὸς πάντα ταῦτα, οὐ μέντοι ἔπειθέ γε τὸ μὴ οὐ μεγαλοπράγμων τε καὶ κακοπράγμων εἶναι. καὶ ἐκεῖνος μὲν κατεψηφίσθη καὶ ἀποθνήσκει □

(Cap. 2, 35-36)

1. κατείληπτο : pluscuamperfecto media de καταλαμβάνω

5. Πέρσης, -ου : persa

2. συνεκαθίζετο : imperfecto de συγκαθίζω

6. ἐπ' οὐδενὶ ἀγαθῷ : no para ningún bien

3. κατηγορεῖτο : de κατηγορεῖω

7. μετειληφῶς : participio perfecto de μεταλαμβάνω

4. Ἴσμηνίας, -ου : Ismenias

8. Ἀνδροκλείδας, -ου : Androcleidas, hijo o descendiente de Androcles

Expedición contra Beocia.

καὶ τούτους μὲν ἅπαντας, εἰ μὴ τις ἐξέφυγεν, οἱ πελτασταὶ ἀπέκτειναν □ αὐτὸς δὲ κατέβαινε πρὸς τὰς Πλαταιάς, ἔτι φιλίας οὔσας. ἐπεὶ δὲ εἰς Θεσπιάς¹ ἀφίκετο, ἐκεῖθεν ὀρμηθεὶς εἰς Κυνὸς κεφαλὰς² οὔσας Θηβαίων ἐστρατοπεδεύσατο. μείνας³ δὲ ἐκεῖ περὶ ἑκκαίδεκα ἡμέρας ἀπεχώρησε πάλιν εἰς Θεσπιάς. κάκεῖ μὲν ἄρμοσθὴν κατέλιπε⁴ Σφοδρίαν⁵ καὶ ἀπὸ τῶν συμμαχῶν τὸ τρίτον μέρος ἐκάστων □ παρέδωκε δὲ αὐτῷ καὶ χρήματα ὅσα ἐτύγχανεν οἴκοθεν ἔχων, καὶ ἐκέλευσε ξενικὸν προσμισθοῦσθαι. καὶ ὁ μὲν Σφοδρίας ταῦτ' ἔπραττεν.

(Cap. 4, 14-16)

1. Θεσπια, -ας : Tespias, ciudad de Beocia, al oeste de Tebas

4. κατέλιπε : aoristo de καταλείπω

2. Κυνος κεφαλας = Κυνοσκεφαλαί

5. Σφοδρια, -ας : Esfodría

3. μείνας : participio aoristo de μένω

Los atenienses juzgan a los dos estrategas.

Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι ὀρώντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ῥώμην καὶ ὅτι πόλεμος ἐν Κορίνθῳ οὐκέτι ἦν, ἀλλ' ἤδη παριόντες τὴν Ἀττικὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὰς Θήβας ἐνέβαλλον, οὕτως ἐφοβοῦτο ὥστε καὶ τὰ δύο στρατηγῶ, οἱ συνηπιστάσθην¹ τὴν τοῦ Μέλωνος² ἐπὶ τοὺς περὶ Λεοντιάδην³ ἐπανάστασιν, κρίναντες τὸν μὲν ἀπέκτειναν⁴, τὸν δ' ἐπεὶ οὐχ ὑπέμεινεν, ἐφυγάδευσαν.

(Cap. 4, 19)

1. συνηπιστάσθην : aoristo de συνεπίσταμαι (saber con, estar en el secreto)

2. Μελων, -ονος : Melón

3. Λεοντιάδης, -ου : Leontíades

4. ἀπέκτειναν : de ἀποκτείνω

Enfermedad de Agesilao.

Ὑποφαίνοντος δ' ἄλλιν τοῦ ἦρος ὁ μὲν Ἀγησίλαος κλινοπετὴς ἦν. ὅτε γὰρ ἀπῆγε τὸ στράτευμα ἐκ τῶν Θηβῶν, ἐν τοῖς Μεγάροις ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ Ἀφροδισίου εἰς τὸ ἀρχεῖον ρήγνυται ὅποια δὴ φλέψ, καὶ ἐρρῦη¹ τὸ ἐκ τοῦ σώματος αἷμα εἰς τὸ ὑγιὲς σκέλος. γενομένης δὲ τῆς κνήμης ὑπερόγκου καὶ ὀδυνῶν ἀφορήτων, Συρακόσιός τις ἰατρὸς σχάζει τὴν παρὰ τῷ σφυρῷ φλέβα αὐτοῦ. ὡς δὲ ἅπαξ ἤρξατο, ἔρρει αὐτῷ νύκτα τε καὶ ἡμέραν τὸ αἷμα, καὶ πάντα ποιῶντες οὐκ ἐδύναντο σχεῖν τὸ ρεῦμα πρὶν ἐλιποψύχησε □ τότε μέντοι ἐπαύσατο. καὶ οὕτως ἐκεῖνος μὲν ἀποκομισθεὶς εἰς Λακεδαίμονα ἠρώσται τό τε λοιπὸν θέρος καὶ διὰ χειμῶνος.

(Cap. 4, 58)

1. ἐρρῦη : aoristo de ῥέω

VI

El libro VI refiere los acontecimientos de los años 375-370 a.C. Entre los relatos de Jenofonte, ocupan un lugar preferente la historia de Tesalia, con la intervención de Jasón expuesta por boca de Polidamante en Esparta; las expediciones de lacedemonios y atenienses a Corcira; la paz entre Atenas y Esparta; la batalla de Leuctra; la reconstrucción de Mantinea y organización de la liga arcadia; la expedición de Agesilao a Mantinea; la invasión de Lacedemonia por los tebanos y aliados; la embajada espartana a Atenas y la ayuda prestada por Ificrates.

Mnasipo en Corcira

ἔπειτα δὲ κατεστρατοπεδεύσατο τῷ μὲν πεζῷ ἐπὶ λόφῳ ἀπέχοντι τῆς πόλεως ὡς πέντε στάδια, πρὸ τῆς χώρας ὄντι, ὅπως ἀποτέμνοιτο ἐντεῦθεν, εἴ τις ἐπὶ τὴν χώραν τῶν Κερκυραίων¹ ἐξίῃ² τὸ δὲ ναυτικὸν εἰς τὰπὶ θάτερα³ τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσεν, ἔνθεν ὥρετ' ἂν τὰ προσπλέοντα καὶ προαισθάνεσθαι καὶ διακωλύειν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐπὶ τῷ λιμένι, ὅποτε μὴ χειμῶν κωλύοι, ἐφώρμει⁴. ἐπολιόρκει μὲν δὴ οὕτω τὴν πόλιν.

(Cap. 2, 7)

1.Κερκυραῖος, -α, -ον : De Corcira (Corfú)

3.εἰς τὰπὶ θάτερα = εἰς τὰ ἐπὶ το ἕτερα : al otro lado

2.ἐξίῃ : optativo de ἐξεῖμι

4.ἐφώρμει : de ἐφορμεῶ

Descripción de la caballería tebana y lacedemonia.

ἦν δὲ τὸ μὲν τῶν Θηβαίων ἵππικὸν μεμελετηκὸς¹ διὰ τε τὸν πρὸς Ὀρχομενίους² πόλεμον καὶ διὰ τὸν πρὸς Θεσπιᾶς, τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πονηρότατον ἦν τὸ ἵππικόν. ἔτρεφον μὲν γὰρ τοὺς ἵππους οἱ πλουσιώτατοι³ ἐπεὶ δὲ φρουρὰ φανθείη, τότε ἦκεν ὁ συντεταγμένος³ λαβὼν δ' ἂν τὸν ἵππον καὶ ὄπλα ὅποια δοθείη⁴ αὐτῷ ἐκ τοῦ παραχρήμα ἂν ἐστρατεύετο³ τῶν δ' αὖ στρατιωτῶν οἱ τοῖς σώμασιν ἀδυνατώτατοι καὶ ἥκιστα φιλότιμοι ἐπὶ τῶν ἵππων ἦσαν. τοιοῦτον μὲν οὖν τὸ ἵππικὸν ἐκατέρων ἦν.

(Cap. 4, 10-12)

1.μεμελετηκός : participio de perfecto de μέλλω

3.συντεταγμένος, -η, -ον : participio de perfecto de συντασσω

2.Ορχομενίος, -α, -ον : orcomenio, habitante de Orcómenes, ciudad de la Arcadia tomada por los atenienses en la guerra del Peloponeso (s. V a. C.)

4.δοθείη : optativo de δίδωμι

Tebas pide ayuda a Atenas.

Οἱ δὲ Θηβαῖοι εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν μάχην ἔπεμψαν εἰς Ἀθήνας ἄγγελον ἐστεφανωμένον, καὶ ἅμα μὲν τῆς νίκης τὸ μέγεθος ἔφραζον, ἅμα δὲ βοηθεῖν ἐκέλευον, λέγοντες ὡς νῦν ἐξείη Λακεδαιμονίους πάντων ὧν ἐπεποιήκεσαν αὐτοὺς τιμωρήσασθαι. τῶν δὲ Ἀθηναίων ἡ βουλή ἐτύγγχανεν ἐν ἀκροπόλει καθημένη. ἐπεὶ δ' ἤκουσαν τὸ γεγενημένον, ὅτι μὲν σφόδρα ἠνιάθησαν¹

πάσι δῆλον ἐγένετο □ οὔτε γὰρ ἐπὶ ξένια τὸν κήρυκα ἐκάλεσαν², περὶ τε τῆς βοήθειας οὐδὲν ἀπεκρίναντο. καὶ Ἀθήνηθεν μὲν οὕτως ἀπῆλθεν ὁ κήρυξ.

(Cap. 4, 19-20)

1. ἠνιάθησαν : de ἀνιάω

2. ἐκάλεσα : de χηλεῖν

Jasón en Beocia.

ὁ δ' εὐθὺς τριήρεις μὲν ἐπλήρου, ὡς βοηθήσων κατὰ θάλατταν, συλλαβὼν δὲ τό τε ξενικὸν καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἰπέας, καίπερ ἀκηρύκτῳ πολέμῳ τῶν Φωκέων χρωμένων, πεζῇ διεπορεύθη εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐν πολλαῖς τῶν πόλεων πρότερον ὄφθεις¹ ἢ ἀγγελθεὶς ὅτι πορεύοιτο.

(Cap. 4, 21)

1. ὄφθεις : participio de aoristo de ὄρω

Sucesores de Jasón.

Ἀποθανόντος μέντοι ἐκείνου Πολύδωρος¹ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ Πολύφρων² ταγοὶ κατέστησαν³. καὶ ὁ μὲν Πολύδωρος, πορευομένων ἀμφοτέρων εἰς Λάρισαν, νύκτωρ καθεύδων ἀποθνήσκει ὑπὸ Πολύφρονος τοῦ ἀδελφοῦ, ὡς ἐδόκει □ ὁ γὰρ θάνατος αὐτοῦ ἐξαπιναίως τε καὶ οὐκ ἔχων φανεράν πρόφασιν ἐγένετο. ὁ δ' αὖ Πολύφρων ἠρξε μὲν ἐνιαυτόν, κατεσκευάσατο δὲ τὴν ταγείαν τυραννίδι ὁμοίαν. ἐν τε γὰρ Φαρσάλῳ⁴ τὸν Πολυδάμαντα⁵ καὶ ἄλλους τῶν πολιτῶν ὀκτῶ τοὺς κρατίστους ἀπέκτεινεν, ἔκ τε Λαρίσης πολλοὺς φυγάδας ἐποίησε. ταῦτα δὲ ποιῶν καὶ οὗτος ἀποθνήσκει ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ὡς⁶ τιμωροῦντος τῷ Πολυδώρῳ καὶ τὴν τυραννίδα καταλύοντος.

(Cap. 4, 33-35)

1. Πολύδωρος, -ου : Polidoro

4. Φαρσάλος, -ου : Farsalia, ciudad de la Tesalia

2. Πολύφρων, -ονος : Polifrón

5. Πολυδάμων, -οντος : Polidamanto

3. κατέστησα : aoristo de καθίστημι

6. ὡς + participio (ver diccionario)

Agesilao en Arcadia.

Ὁ δ' Ἀγησίλαος ἀκούσας ταῦτα, καὶ νομίσας οὐκ ἂν ἔτι συμμεῖξαι αὐτῷ τοὺς ἐκ τοῦ Ὀρχομενοῦ μισθοφόρους, οὕτω προΐει¹. καὶ τῇ μὲν πρώτη ἐν τῇ Τεγεάτιδι² χώρα ἐδειπνοποιήσατο, τῇ δ' ὑστεραία διαβαίνει εἰς τὴν Μαντινικὴν, καὶ ἐστρατοπεδεύσατο ὑπὸ τοῖς

πρὸς ἑσπέραν ὄρεσι τῆς Μαντινείας □ καὶ ἐκεῖ ἅμα ἐδήου τὴν χώραν καὶ ἐπόρθει τοὺς ἀγρούς. τῶν δὲ Ἀρκάδων οἱ συλλεγέντες ἐν τῇ Ἀσέᾳ νυκτὸς παρήλθον εἰς τὴν Τεγέαν. τῇ δ' ὑστεραία ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἀπέχων Μαντινείας ὅσον εἴκοσι σταδίους ἐστρατοπεδεύσατο □ οἱ δ' ἐκ τῆς Τεγέας Ἀρκάδες, ἐχόμενοι τῶν μεταξὺ Μαντινείας καὶ Τεγέας ὄρων, παρήσαν μάλα πολλοὶ ὀπλίται, συμμεῖζαι βουλόμενοι τοῖς Μαντινεῦσι □ καὶ γὰρ οἱ Ἀργεῖοι οὐ πανδημεὶ ἠκολούθουν αὐτοῖς □ καὶ ἦσαν μὲν τινες οἱ τὸν Ἀγησίλαον ἔπειθον χωρὶς τούτοις ἐπιθέσθαι³ □ ὁ δὲ φοβούμενος μὴ ἐν ὄσῳ πρὸς ἐκείνους πορεύοιτο, ἐκ τῆς πόλεως οἱ Μαντινεῖς ἐξελθόντες κατὰ κέρας τε καὶ ἐκ τοῦ ὀπισθεν ἐπιπέσειεν⁴ αὐτῶ, ἔγνω⁵ κράτιστον εἶναι ἑᾶσαι συνελθεῖν αὐτούς, καὶ εἰ βούλοιντο μάχεσθαι, ἐκ τοῦ δικαίου καὶ φανεροῦ τὴν μάχην ποιεῖσθαι. καὶ οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες ὁμοῦ ἤδη ἐγεγένητο.

(Cap. 5, 15-17)

1. προῆει : imperfecto de προειμι

4. ἐπιπέσειεν : de ἐπιπίπτω

2. Τεγεατῖς, -ιδῖς : Tegeatis

5. ἔγνω : de γινώσκω

3. ἐπιθέσθαι : infinitivo aoristo de ἐπιτίθημι

Embajada espartana a Atenas.

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐν φροντίδι ἦσαν ὅτι χρὴ ποιεῖν περὶ Λακεδαιμονίων, καὶ ἐκκλησίαν ἐποίησαν κατὰ δόγμα βουλῆς. ἔτυχον δὲ παρόντες πρέσβεις Λακεδαιμονίων τε καὶ τῶν ἔτι ὑπολοίπων συμμάχων αὐτοῖς. ὅθεν δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι Ἄρακος¹ καὶ Ὠκυλλος² καὶ Φάραξ³ καὶ Ἐτυμοκλῆς⁴ καὶ Ὀλονθεὺς⁵ σχεδὸν πάντες παραπλήσια ἔλεγον. ἀνεμίμησκόν⁶ τε γὰρ τοὺς Ἀθηναίους ὡς ἀεὶ ποτε ἀλλήλοις ἐν τοῖς μεγίστοις καιροῖς παρίσταντο ἐπ' ἀγαθοῖς □ αὐτοὶ τε γὰρ ἔφασαν τοὺς τυράννους συνεκβαλεῖν Ἀθήνηθεν, καὶ Ἀθηναίους, ὅτε αὐτοὶ ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ Μεσσηνίων⁷, προθύμως βοηθεῖν.

(Cap. 5, 33)

1. Ἄρακος, -ου : Aracos

5. Ὀλονθεὺς, -εως : Olonteos

2. Ὠκυλλος, -ου : Ocillos

6. ἀνεμίμησκον : de ἀναμιμνήσκω

3. Φάραξ, -ακος : Faraax

7. Μεσσηνίος, -α, -ον : mesenio

4. Ἐτυμοκλῆς, -ου : Etimocles

VII

El libro VII refiere los acontecimientos de los años 369-362. El capítulo 1 trata de la alianza entre Esparta y Atenas; de la influencia de Nicomedes en la Confederación arcadia; de las gestiones de paz de Pelópidas en Persia y de la historia de Eufρόν, cuya continuación ocupa el capítulo 3. El capítulo 2, de la digresión sobre la ciudad de Fliunte. El capítulo 4 relata la alianza entre arcadios y atenienses; la actuación de Corinto; las luchas entre arcadios y eleos con la intervención lacedemonia en Cromno; y las disensiones de la confederación arcadia. El capítulo 5 cierra la obra con la invasión del Peloponeso por Epaminondas, la marcha contra Esparta y la batalla de Mantinea.

Primera expedición siracusana.

“Αμα τε δὴ πεπραγμένων¹ τούτων καταπλεῖ Λακεδαιμονίοις ἢ παρὰ Διονυσίου βοήθεια, τριήρεις πλέον ἢ εἴκοσιν □ ἦγον δὲ Κελτούς τε καὶ Ἴβηρας καὶ ἰππέας ὡς πεντήκοντα. τῇ δ’ ὕστεραία οἱ Θηβαῖοί τε καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῶν σύμμαχοι διαταξάμενοι καὶ ἐμπλήσαντες τὸ πεδῖον μέχρι τῆς θαλάττης καὶ μέχρι τῶν ἐχομένων τῆς πόλεως γηλόφων ἔφθειρον εἴ τι χρήσιμον ἦν ἐν τῷ πεδίῳ. καὶ οἱ μὲν τῶν Ἀθηναίων καὶ οἱ τῶν Κορινθίων ἰππεῖς οὐ μάλα ἐπλησίαζον τῷ στρατεύματι, ὀρώντες ἰσχυρὰ καὶ πολλὰ τὰντίπαλα² □

(Cap. 1, 20)

1.πεπραγμενων : participio de perfecto de πρασσω

2.τάατίπαλα = τα αντίπαλα